

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
Georgian National Academy of Sciences

საერთაშორისო ქართველოლოგიური კონგრესი
IV

INTERNATIONAL KARTVELOLOGICAL CONGRESS
IV

25-28. IX. 2024

პ რ o გ რ ა მ ა
Program

თბილისი
Tbilisi
2024

რეგლამენტი:

მოხსენება - 15 წთ.

კამათი - 5 წთ.

კონგრესის მონაწილეთა რეგისტრაცია

25 სექტემბერი, 09.00-09.50 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი,
რუსთაველის პრ. 52, V სართ., სხდომათა დარბაზი)

10.00 სთ. - **კონგრესის გახსნა**

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი,
რუსთაველის პრ. 52, V სართ., სხდომათა დარბაზი)

როინ მეტრეველი - აკადემიკოსი, საქართველოს
მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი

მ ი ს ა ლ მ ე ბ ე ბ ი

პლენარული სხდომა

25 სექტემბერი, 11. 00- 13. 00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი,
რუსთაველის პრ. 52, V სართ., სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

აკად. **როინ მეტრეველი**, პროფ. **ჰიროტაკე მადეა**

მ ო ხ ს ე ნ ე ბ ე ბ ი:

როინ მეტრეველი (საქართველო, თბილისი)

კავკასია - უძველესი ცივილიზაციის კერა

ელგუჯა ხინთიბიძე (საქართველო, თბილისი)

იოვანე ათონელის *ანდერძი* - უძველესი წყარო შუასაუკუნე-
ების ევროპული სასულიერო რომანის - *ვარლაამ და იოასაფის*
შექმნის თაობაზე

ნიკოლაე დურა (რუმინეთი, ბუქარესტი)

მიხაი იმტვანოვიჩის ცნობები ანთიმოზ ივერიელის,
კონსტანტინ ბრინკოვიანუსა და ვახტანგ VI-ის შესახებ და
მათი წვლილი ქართული სტამბის შექმნაში

ჰიროკატე მადეა (იაპონია, ტოკიო)

ქართული სახელმწიფოებრიობა და იმპერიათა ეპოქა
მარტყოფის ბრძოლის მეოთხედაც წლისთავისთვის

ჰარუთიუნ ხუდანია (სომხეთი, ერევანი)

დასავლეთი საქართველო ადრეული შუა საუკუნეების
სომხურ წყაროებში (V-VII საუკუნეები)

წ ი გ ნ ის პ რ ე ზ ე ნ ტ ა ც ი ა

შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის“ თარგმანი
აზერბაიჯანულ ენაზე შესრულებული აზერბაიჯანელი
პოეტის იმირ მემედლის მიერ

13.00-15.00 სთ. შესვენება.

სექციების სხდომები

ენათმეცნიერების სექცია

I სხდომა, 25 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, II სართ., ოთახი № 201)

სხდომის თავმჯდომარეები:

რუსუდან ასათიანი, ჯორჯ ჰუიტი

რუსუდან ასათიანი (საქართველო, თბილისი)

ზმნური კლასების ფორმალური პარადიგმების შერჩევის
განმსაზღვრელი ალგორითმი ქართულში

ელენე გიუნაშვილი (საქართველო, თბილისი)

შენიშვნები საქართველოს ეროვნული მუზეუმის ანტიკური
გემების საშუალო ირანულ ონომასტიკაზე (ახ. წ. II-III სს.)

ქეთევან გოდერძიშვილი (საქართველო, თბილისი)

გვარის წარმოქმნისათვის საქართველოში

რუსუდან ზექალაშვილი (საქართველო, თბილისი)

ურთიერთობითი და უკუქცევითი ნაცვალსახელები
სალიტერატურო ქართულსა და დიალექტებში, როგორც
სუბსტიტუტები

გია კვაშილავა (საქართველო, თბილისი)

ეკონომიკა, მათემატიკა და დამწერლობა

ჯორჯ ჰუიტი (ინგლისი, ლონდონი)

პავლეს 1-ლი ეპისტოლე კორინთელთა მიმართ, მე-13 თ.
(ქართული და აფხაზური თარგმანების შედარება, ბერძნული
ორიგინალის გათვალისწინებით)

ლიტერატურის სექცია

I სხდომა, 25 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ., ოთახი № 318)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ავთანდილ ნიკოლაიშვილი, ალესანდრო მარია ბრუნი

ალესანდრო მარია ბრუნი (იტალია, ვენეცია)

დანიელის წიგნის ძველი ქართული თარგმანი

ნესტან კუტივაძე (საქართველო, ქუთაისი)

მამული - “*La Patria*” - ქართველ ემიგრანტთა პერიოდული
გამოცემა არგენტინაში

ავთანდილ ნიკოლეიშვილი (საქართველო, ქუთაისი)

ქართული მწერლობა ქართული ემიგრანტული ჟურნალების
- „თავისუფლების ტრიბუნისა“ და „გუშაგის“ ფურცლებზე

ბურჯუ მელიჰა ქესერი (თურქეთი, ადანა)

ორი გმირი ძველ მითოლოგიაში: გილგამეშისა და ამირანის
ეპოსების ანალიზი

მალხაზ ჩოხარაძე (საქართველო, ბათუმი)

მდინარე ჭოროხზე ნაოსნობის ქრონიკები მხატვრულ
ტექსტებსა და ზეპირ ისტორიებში

ლუდმილა ჰრიციკი (უკრაინა, კიევი)

თანამედროვე უკრაინულ-ქართული ლიტერატურული
ურთიერთობები შედარებითი კვლევების პრიზმაში

ისტორიისა და პოლიტოლოგიის სექცია

I სხდომა, 25 სექტემბერი. 15.00.-18. 00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ.,
სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

მანანა გაბაშვილი, ნიკოლაე დურა

ნანა ბახსოლიანი (საქართველო, თბილისი)

დასავლეთ საქართველოს საზღვრები ადრე ანტიკურ და
ელინისტურ ხანაში

მანანა გაბაშვილი (საქართველო, თბილისი)

ქართული ფრესკები როგორც საისტორიო წყარო

ვახტანგ გურული (საქართველო, თბილისი)

რატომ არ შესრულდა 1783 წლის გეორგიევსკის ტრაქტატი?

მანანა სანაძე (საქართველო, თბილისი)

ვახტანგ გორგასლის მეფობის დათარიღების საკითხისათვის

ყარამან ფაღავა, იოსებ ბიჭიკაშვილი (საქართველო,
თბილისი)

საქართველოს ამირსპასალართა - ორბელთა დროშა XII
საუკუნეში

თეა ქართველიშვილი, ბეჟან ხორავა (საქართველო, თბილისი)

დოკუმენტური წყაროები შარვაშიძეთა სამთავრო სახლის
შესახებ

სტეფან ჰ. რაპი (ა.შ.შ., სემ ჰიუსტონი)

მეფე მირიანის ჰიბრიდული პრეზენტაცია ლეონტი
მროველთან

**არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის
სექცია**

I სხდომა. 25 სექტემბერი. 15.00.-18. 00 სთ.

**(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, V სართ.,
სხდომათა დარბაზი)**

სხდომის თავმჯდომარეები:

მანფრედ ნავროთი, რამაზ შენგელია

ბაბურ მეჰმედ აკარსუ.(თურქეთი, სინოპი)

თანამედროვე თურქეთისა და საქართველოს მდგომარეობა და ურთიერთობები ანტიკურ ხანაში

თ. აღაპიშვილი, მ. არიმურა, ა. მგელაძე, კ. შატენიე
(საქართველო, თბილისი; საფრანგეთი)

„ფარავანი-2“, გვიანი ზედა პალეოლითის ეხი ჯავახეთის ზეგანზე (სამხრეთი საქართველო)

მაია კიკვაძე (საქართველო, ბათუმი)

ხითხურობა მარადიდში

ნინო სულავა, ნანა რეზესიძე, გონელი არახამია

(საქართველო, თბილისი)

სპილენძის მეტალურგია ძველ კოლხეთში და წერილობითი წყაროები

გიორგი ყიფიანი (საქართველო, თბილისი)

თემატური სადღეგრძელოების ტრადიცია და დისკუსია ქართული სუფრის ფესვების შესახებ

რ. შენგელია, თ. შური, დ. ჭითანავა, ლ. ბითაძე, შ. ლალიაშვილი, ა. იარდუმიანი, ა. კლიოსოვი (საქართველო, თბილისი, აშშ, Bryn Athyn College, პენსილვანია, ბოსტონი) სვანეთისა და სამეგრელოს მოსახლეობის პოპულაციური გენეტიკური კვლევის შედარებითი ფილოგენეტიკური ანალიზი

ენათმეცნიერების სექცია

II სხდომა, 26 სექტემბერი, 10.00-13.40 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, II სართ., ოთახი № 201)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ვაჟა შენგელია, ჰარუნ ჩიმქე

რომან ლოლუა (საქართველო, თბილისი)

მოსე ხორენელი და კავკასიურ დამწერლობათა გენეზისი

თამარ ლომთაძე, ანი კვირიკაშვილი (საქართველო, თბილისი)

თანამედროვე ებრაულის ლექსიკური გავლენებისათვის ქართულზე

მარინა მეფარიშვილი (საქართველო, ქუთაისი)

შენიშვნები ქართული და სემიტური თანხმოვანი ფონემების შესახებ

მანანა მიქაძე (საქართველო, ქუთაისი)

ფერთა აღმნიშვნელი ლექსიკისათვის ოტია იოსელიანის პროზაში

ვაჟა შენგელია (საქართველო, თბილისი)

რამდენიმე შენიშვნა ქართველურ და ჩერქეზულ ენათა ფონე-ტიკური სისტემის შესახებ

ირინე ჩაჩანიძე (საქართველო, ქუთაისი)

ქართველოლოგიური კერები დასავლეთ ევროპაში (XX საუკუნის პირველი ნახევრის ემიგრაციის ქართული პრესის მიხედვით)

ჰარუნ ჩიმქე (თურქეთი, რიზე)

მოქმედებითი ბრუნვის სემანტიკური ნიუანსები თანამედროვე სალიტერატურო ქართულში და მათი გადმოცემის საშუალებები თურქულში

ლიტერატურის სექცია

II სხდომა, 26 სექტემბერი, 10.00-13.40 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, V სართ.,
სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ხეთისო ზარიძე, მარიამ მარჯანიშვილი

თათია დოლიძე (საქართველო, თბილისი)

საფერხულო პოეზიის უძველესი ფესვები

ხეთისო ზარიძე (საქართველო, თბილისი)

ქართული ჰაგიოგრაფია და ვეფხისტყაოსანი

ხათუნა კალანდარიშვილი (საქართველო, თბილისი)

რელიგიური თემატიკა ქართველ რომანტიკოსთა შემოქმედებაში

ქეთევან მამასახლისი (საქართველო, თბილისი)
წმ. თეოდორე სტუდიელი და შუა საუკუნეების მწიგნობ-
რული მემკვიდრეობა

მარიამ მარჯანიშვილი (საქართველო, ქუთაისი)
ტრავმული ცნობიერება გიორგი კერესელიძის ეპისტოლეებში

ხათუნა ნიშნიანიძე (საქართველო, თბილისი)
„დავითიანის“ სამი ნარატივი და სამი დრო-სივრცული
მოდელი

ისტორიისა და პოლიტოლოგიის სექცია
სხდომა ეძღვნება წმ. ქეთევან წამებულის მოწამეობრივი
აღსრულების 400 წლისთავს

II სხდომა, 26 სექტემბერი, 10.00-13.40 სთ.
(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, თბილისი,
რუსთაველის პრ. 52, III სართ., სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:
ზაზა შაშიკაძე, სერგო ვარდოსანიძე
ბესიკ გაფრინდაშვილი (საქართველო, თბილისი)
ქეთევან წამებულის წმინდა ნაწილების ძიებაში

სერგო ვარდოსანიძე (საქართველო, თბილისი)
ქეთევან დედოფლის წამების ასახვა ქართულ ისტორიო-
გრაფიაში

მაია ნაჭყებია (საქართველო, თბილისი)
ჟანრის სათავეებთან: ქეთევან დედოფლის ანბანთქება

გონელი არახამია (საქართველო, თბილისი)
ქართლის კათოლიკოსთა სათვალავი შუა საუკუნეების
ქართულ ისტორიოგრაფიაში

მარიამ გურეშიძე (საქართველო, თბილისი)

საზღვაო პორტების მოწყობა-დატვირთვა საქართველოს ტერიტორიაზე (XIX ს.)

მარიკა მშვილდაძე (საქართველო, თბილისი)

რომის სახელმწიფო ღვთაებების საქართველოს ტერიტორიაზე გავრცელების შესწავლის საკითხისათვის

ზაზა შაშიკაძე (საქართველო, ბათუმი)

შავშეთ-იმერხევისა და მაჭახლის 1573/4 წლის მოკლე აღწერა

მარიამ ჩხარტიშვილი (საქართველო, თბილისი)

ლეონტი მროველის მიერ ქართლის მეფის მირიანის მამად მოხსენიებული ირანის შაჰის იდენტიფიკაციისათვის

**არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის
სექცია**

II სხდომა, 26 სექტემბერი, 10.00-13.40 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ., ოთახი № 318)

სხდომის თავმჯდომარეები:

მაკკა აღბოგაჩიევა, ლიანა მელიქიშვილი

მაკკა აღბოგაჩიევა (რუსეთი, სან-პეტერბურგი)

თხაბა-ერდის ტაძრის წარმოშობის საკითხისათვის

**ლია ახალაძე, ნინო შიოლაშვილი, თამარ ფხალაძე, თამარ
შინჯიაშვილი, გვანცა ბურდული** (საქართველო, თბილისი)

ჩრდილო კავკასიაში ქართველთა კულტურული საქმიანობის ისტორიიდან

თამარ დრაგამე (დიდი ბრიტანეთი, ლონდონი)
დიდ ბრიტანეთში ჩატარებული პირველი ქართველო-
ლოგიის დღის ოცდამეჩვიდმეტე წლისთავის შესახებ

ლიანა მელიქიშვილი (საქართველო, თბილისი)
სიტუაციური მოდელების როლი საზოგადოებრივ
ცნობიერებაში

მანფრედ ნავროთი (გერმანია, ბერლინი)
ბერლინში დაცული კავკასიური ქამრის ბალთა ცხოველების
ფორმის დეკორაციებით

ზორის ხარსიევი (რუსეთი, ინგუშეთის რესპუბლიკა, მალგობეკი)
ინგუშთა ენის, ანთროპოლოგიისა და კულტურის საკითხების
შესახებ

შესვენება: 13.40-15.00 სთ.

ენათმეცნიერების სექცია

III სხდომა, 26 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, II სართ., ოთახი № 201)

სხდომის თავმჯდომარეები:

კარინა ვამლინგი, მამია ფაღავა

ავთანდილ არაბული (საქართველო, თბილისი)
ნორმატიული გრამატიკა: ისტორია და თანამედროვე
ვითარება

კარინა ვამლინგი (შვედეთი, მალმო)
ძველი ბათუმის ენობრივი ლანდშაფტის თავისებურებები
ზვიად გამსახურდიას ქუჩის მაგალითზე

ნათელა ფარტენაძე (საქართველო, ბათუმი)

წინადადების წევრთა გამოხატვის თავისებურებანი ნიგალის ხეობის მეტყველებაში

მამია ფალავა (საქართველო, ბათუმი)

ხმოვანთკომპლექსთა გარდაქმნის ერთი შემთხვევა სამხრულ კილოებში

მზია ხახუტაიშვილი, ნანა ცეცხლაძე (საქართველო, ბათუმი)

ციფრული კოდიკოლოგია და „დედაბრული ხელით“ შესრულებული ხელნაწერების კორპუსი

ნინო ჯორბენაძე, ლელა ჩოთალიშვილი, იამზე გაგუა
(საქართველო, თბილისი), **ნარგიზ ახვლედიანი**
(საქართველო, ბათუმი)

დიდი დედის კულტი და ქართული ქალღვთაება „ნანა“
ძველი ცივილიზაციების კონტექსტში

ლიტერატურის სექცია

III სხდომა, 26 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, V სართ.,
სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ნესტან სულავა, თინა შიოშვილი

ნუნუ გელდიაშვილი, მანანა ღარიბაშვილი (საქართველო, თელავი)

მეოცე საუკუნის მცირე პროზის ავტორთა თემატური არჩევანი

ეკა ვარდოშვილი (საქართველო, თბილისი)

საქართველო და კავკასია ევროპულ ლიტერატურულ წყაროებში

საბა მეტრეველი (საქართველო, თბილისი)

ყოფიერების ტრაგიკული განცდა გოდერძი ჩოხელის შემოქმედებაში

ნესტან სულავა (საქართველო, თბილისი)

„შვიდის“ სიმბოლური მნიშვნელობის შესახებ ძველ ქართულ მწერლობაში

თინა შიომვილი (საქართველო, ბათუმი)

ქართველ მუჰაჯირთა შთამომავლების გამოცანათა მეტაფორული ველი

ქეთევან ჯერვალიძე, ნინო პეტრიაშვილი (საქართველო, თბილისი)

იოვანე საბანისძის „ჰაბოს წამება“ და ქრისტიანობა არაბეთის ხალიფატში (VIII ს-ის მეორე ნახევარი)

გრიგოლ ჯოხაძე (საქართველო, თბილისი)

გელათი – ბიბლიური ტოპოსი დავით აღმაშენებლის ისტორიულ ნარატივში

ისტორიისა და პოლიტოლოგიის სექცია

III სხდომა, 26 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,

თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ.,

სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ისა აღმაზოვი, ოთარ გოგოლიშვილი

ისა აღმაზოვი (რუსეთი, ინგუშეთის რესპუბლიკა)

საფრანგეთის უცხოური ლეგიონის ქართველი ლეგიონერები (მეოცე საუკუნის პირველი ნახევარი)

დავით ახლოური (საქართველო, გორი)
სოფელი ზახორი XIX საუკუნის 60-იან წლებში

ოთარ გოგოლიშვილი (საქართველო, ბათუმი)
ანტისაბჭოთა მოძრაობა აჭარაში 1921 წელს

რუსუდან დაუშვილი (საქართველო, თბილისი)
ქართველები პარიზში 1920-1939 წლებში

ჯემალ კარალიძე (საქართველო, ბათუმი)
კავკასიელთა მუჰაჯირობის ისტორიისათვის (აფხაზეთისა
და აჭარის მაგალითზე)

მიხალ შმიგელი, მარეკ სირნი (სლოვაკეთი, ბანსკა ბისტრიცა)
ტყვეთა სყიდვა აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში
(ჩერქეზეთსა და დასავლეთ საქართველოში) ოსმალთა
ბატონობის დროს (მე-16-დან მე-19 საუკუნემდე):
ისტორიულ-დემოგრაფიული კვლევა

ნიკო ჯავახიშვილი (საქართველო, თბილისი)
ალექსანდრე სვანიძის ბიოგრაფიის ნაკლებადცნობილი და
უცნობი ფურცლები

**არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის
სექცია**

III სხდომა, 26 სექტემბერი, 15.00-18.00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ., ოთახი № 318)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ლუბოვ სოლოვიოვა, ნუგზარ მგელაძე

გიორგი ლორია (საქართველო, თბილისი)

სასკოლო განათლების ისტორიული დისკურსი საქართველოში (1900 - 1910-იანი წლები)

ნუგზარ მგელაძე (საქართველო, თბილისი)

ურთიერთდახმარების ტრადიციული ფორმები ტაოსა და კლარჯეთში

მ. ე. სისოვეა (მოსკოვი, რუსეთი)

„მსხვერპლშეწირვის ფონზე ღრეობა წმინდა ადგილს ბღალავს“: „წმინდა ხელის“ პატივგებასთან დაკავშირებული ახლანდელი პრობლემები

ლუბოვ სოლოვიოვა (რუსეთი, მოსკოვი)

„უძველეს დროში მიღებული წესის განადგურების გარეშე...“: ხალხური ტრადიცია და რუსული კანონი საქართველოს რეგიონებში მე-19 საუკუნეში

ნათია ჯალაბაძე (საქართველო, თბილისი)

მკვიდრი ხალხების საკითხი და ენერგოპროექტები საქართველოში

ისტორიისა და პოლიტოლოგიის სექცია

IV სხდომა, 27 სექტემბერი, 10.00. -13.30 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ.,
სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ირინე ნაჭყებია, ლელა სარალიძე

რუსუდან ლაბაძე (საქართველო, თბილისი)

რატომ მოიხსენიებენ ნოე ჟორდანიას საქართველოს
რესპუბლიკის პირველ პრეზიდენტად?

ქეთევან მანია (საქართველო, თბილისი)

კულტურული იდენტობა საბჭოთა ხელისუფლების პირველ
წლებში ქართული ბეჭდური მედიის მიხედვით

ირინე ნაჭყებია (საქართველო, თბილისი)

ფრანგი ექიმის, ლუი დარტიგის მისია თბილისში (8.09.1917-
15.05.1918)

ოთარ ნიკოლეიშვილი (საქართველო, თბილისი)

საქართველოდან ასულ ქართველ ემიგრანტთა მოღვაწეობის
ისტორიიდან ისრაელში

ლელა სარალიძე (საქართველო, თბილისი)

მიხეილ მუსხელიშვილი ევროპული ფედერალიზმის
სათავეებთან

ნატო სონდულაშვილი (საქართველო, თბილისი)

ვლასა მგელაძე და ქართული სოციალ-დემოკრატია

ლევან ჯიქია (საქართველო, თბილისი)

ანტისაბჭოთა ეროვნული მოძრაობა და აჯანყება აფხაზეთში
(1921-1924)

**არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის
სექცია**

IV სხდომა, 27 სექტემბერი, 10.00. -13.30 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ., ოთახი № 318)

სხდომის თავმჯდომარეები:

ნინა იამანიძე, ნინო ჩიხლაძე

ქეთევან ახოზაძე (საქართველო, თბილისი)

რა ადგილი უჭირავს ხელოვნებას საქართველოს თანამედ-
როვე სოციო-კულტურულ სივრცეში (ზოგადი ასპექტები)

ნანა ბურჭულაძე (საქართველო, თბილისი)

ახალი მონაცემები სინას მთის წმ. ეკატერინეს მონასტრის
წმინდა გიორგისა და დავით აღმაშენებლის ხატის შესახებ

მარიამ გველესიანი (საქართველო, თბილისი)

ქვაცხელების დიადემიდან ბიჭვინთის მოზაიკამდე:
შენიშვნანი ნიშან-სიმბოლოთა იკონოგრაფიაზე

მანანა ოდიშელი (დიდი ბრიტანეთი, ოქსფორდი)

ფიჭვნარის სამაროვანი: სამარხეული ინვენტარით
აღდგენილი ცხოვრება ანტიკურ კოლხეთში (ეძღვნება ამირან
კახიძის ხსოვნას)

ნინა იამანიძე (საფრანგეთი, პარიზი)

გამოსახულების მიღმა - შუა საუკუნეების ქართული
კანკელების წარწერების წაკითხვისა და გაგებისთვის

ნინო ჩიხლაძე (საქართველო, თბილისი)

გვიანი შუა საუკუნეების ქართული მოხატულობების
მხატვრულ-სტილისტიკური თავისებურებები მატანის
ცხარაკარას მონასტრის კედლის მხატვრობის მაგალითზე

ნინო ჭიჭინაძე (საქართველო, თბილისი)

შიო მღვიმელის კულტის ვიზუალური რეკონსტრუქცი-
ისათვის

შესვენება: 13:30-15.00 სთ.

ისტორიისა და პოლიტოლოგიის სექცია

V სხდომა, 27 სექტემბერი, 15.00. - 17. 00 სთ.

(საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია,
თბილისი, რუსთაველის პრ. 52, III სართ.,
სხდომათა დარბაზი)

სხდომის თავმჯდომარეები:

სტანისლავ ტუმისი, ზურაბ აბაშიძე

ზურაბ აბაშიძე (საქართველო, თბილისი)

რუსეთის ფაქტორი საქართველოსათვის

ომარ არდაშელია (საქართველო, თბილისი)

პოლიტიკური პერცეფციები აშშ-ს საგარეო პოლიტიკაში და
ავტორიტარული რეჟიმების გაძლიერების საფრთხეები

მაქსიმ ვერემეიჩიკი (ბელორუსი, მინსკი)

1917 წლის რევოლუციის ისტორიული მეხსიერება
საქართველოში (1991-2018 წწ.)

ვიაჩასლავ მენკოუსკი (ბელორუსია, მინსკი)

დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიული მეხსიერების
პოლიტიკის ფორმირება: რეგიონალური ასპექტი

სტანისლავ ტუმისი (ჩეხეთი, პრაღა)

უკრაინულ-ქართული დიპლომატიური ურთიერთობები
1917-1921 წლებში

პაატა სურგულაძე (საქართველო, თბილისი)

საქართველოს ეროვნული საბჭო - ქართული დემოკრატიისა
და პარლამენტარიზმის პირველი გამოცდილება

ალექსანდრე წურწუმი (საქართველო, თბილისი)

ქართველი მეცნიერები საქართველოს და კავკასიის
გეოპოლიტიკურ მნიშვნელობაზე

17.30-18.00 სთ. დასკვნითი სხდომა. კონგრესის დახურვა

V სართული. სხდომათა დარბაზი

The Georgian National Academy of Sciences

INTERNATIONAL KARTVELOLOGICAL CONGRESS

IV

25-28. IX. 2024

Program

Tbilisi

2024

Time-limit:

Report – 15 min.

Discussion – 5 min.

Registration of the Congress participants**September 25, 09.00-09.50**

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli av. 52,
5th floor, Conference hall)

10.00 – Opening of the Congress

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.,
52, 5th floor, Conference hall)

President of the Georgian National Academy of Sciences, the
Chairman of the organizing committee of the Congress,
Academician **Roin Metreveli**

Welcome Speeches

Plenary Meeting

September 25, 11.00-13.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli av. 52,
5th floor, Conference hall)

Chairmen of the session:

Roin Metreveli, Hirotake Maeda

Roin Metreveli (Georgia, Tbilisi)

Caucasus - the Center of Ancient Civilization

Elguja Khintibidze (Georgia, Tbilisi)

The Testimony (Colophon) by Iovanne Athoneli: The Oldest
Primary Source on the Creation of the Spiritual Romance *Barlaam
and Ioasaph* of the European Middle Ages

Nicolae V. Dură (Romania, Bucharest)

Michael Ștefan's testimonies about Antimoz Iverieli, Constantin
Brâncoveanu and Vakhtang VI and their contribution to the
introduction of printing in Georgia

Hirotake Maeda (Japan, Tokyo)

Georgian Statehood and the Age of Empires Towards the 400
anniversaries of the Battle of Martqopi

Harutyun Khudanyan (Armenia, Erevan))

Wester Georgia In Early Medieval Armenian Sources (5th-7th
Centuries Ad)

The presentation of the book

The translation of “The Knight in the Panther’s Skin”, a Poem by Shota Rustaveli, into Azerbaijan language by Azerbaijan poet **Imir Memedli**

13.00-15.00. Coffee break

Meetings of the sections

The Section of Linguistics

The first meeting, September 25, 15.00 -18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, II floor, room № 201)

The Chairmen of the session:

Rusudan Asatiani, George Hewitt

Rusudan Asatiani (Georgia, Tbilisi)

An Algorithm Defining the Choice of Verb Classes Formal Paradigms in Georgian

Helen Giunashvili (Georgia, Tbilisi)

Notes on Some Middle Iranian Names for the Ancient Gemstones of the National Museum of Georgia (II-III cc AD)

Ketevan Goderdzishvili (Georgia, Tbilisi)

In Connection with Formation of a Surname in Georgia

Rusudan Zekalashvili (Georgia, Tbilisi)

Reciprocal and Reflexive Pronouns as Substitutes in Literary Georgian and its Dialects

Gia Kvashilava (Georgia, Tbilisi)

Economy, Mathematics and Writing System

George Hewitt (England, London)

Paul's 1st Epistle to the Corinthians ch. 13. A Comparison of Georgian and Abkhaz Translations (taking into account the Greek Original).

The Section of Literature

The first meeting, September 25, 15.00 -18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, room №318)

The Chairmen of the session:

Avtandil Nikoleishvili, Alessandro Maria Bruni

Alessandro Maria Bruni (Venice, Italy)

“The Old Georgian translation of the Book of Daniel”

Nestan Kutivadze (Georgia, Kutaisi)

The Fatherland – “La Patria” – A Periodical of Georgian Emigrants in Argentina

Avtandil Nikoleishvili (Georgia, Kutaisi)

Georgian writing of Georgian emigrant magazines - on the pages of "liberty tribune" and "guard"

Burcu Meliha KESER (Turkey, Adana)

Two Heroes In Ancient Mythology: Analysis Of The Gilgamesh And Amirani Epics

Malkhaz Chokharadze (Georgia, Batumi)

Chronicles of navigation along the Chorokhi River in literary texts and oral stories

Hrytsyk Ludmila (Ukraine, Kyiv)

Contemporary Ukrainian-Georgian literary relations through the prism of comparative studies

The Section of History and Political Science

I session, September 25, 15.00.-18. 00.

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Manana Gabashvili, Nicolae Dura

Nana Bakhsoiliani (Georgia, Tbilisi)

Borders of West Georgia in Early Antiquity and Hellenistic times

Manana Gabashvili (Georgia, Tbilisi)

Georgian Frescoes as a Historical Source

Vakhtang Guruli (Georgia, Tbilisi)

Why 1783 Treaty of Georgievsk hasn't been Fulfilled

Manana Sanadze (Georgia, Tbilisi)

The Issue of Dating the Reign of King Vakhtang Gorgasali

Karaman Pagava, Iosef Bichikashvili (Georgia, Tbilisi)

Flag of Orbeli, Georgian amirspasalars in XII century

Tea Kartvelishvili, Bezhan Khorava (Georgia, Tbilisi)

Documentary sources on the princely house of Sharvashidze

Stephen H. Rapp Jr. (USA, Sam Houston)

Leonti Mroveli's Hybrid Presentation of King Mirian

The Section of Archeology, Ethnology and Art History

I session, September 25, 15.00.-18. 00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, V floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Manfred Nawroth, Ramaz Shengelia

Babür Mehmet Akarsu (Turkey, Sinop)

The situation and relations of the geographies of today's Türkiye and Georgia in ancient period

T. Agapishvili, M. Arimura, A. Mgeladze, C. Chataigner (Georgia, Tbilisi)

Paravani-2, a Late Upper Palaeolithic rock-shelter in the Javakheti highland, Southern Georgia

Maia Kikvadze (Georgia, Batumi)

Khithkurooba (carpentry) in Maradidi

Nino Sulava, Nana Rezesidze, Goneli Arakhamia (Georgia, Tbilisi)

Copper Metallurgy in Ancient Colchis and Written Sources

Giorgi Kipiani (Georgia, Tbilisi)

Thematic Toasting Tradition and Debate on the Roots of Georgian Supra

R. Shengelia, Th. Schurr, D. Chitanava, L. Bitadze, Sh. Laliashvili.
S. A. Yardumian, A. Klyosov (Georgia, Tbilisi, USA, Bryn Athyn
College, Pennsylvania, Boston)

Comparative Phylogenetic Analysis of the Population-based
Genetic Research Carried out in Samegrelo (Mingrelia) and Svaneti

The Section of Linguistics

II session, September 26, 10.00-13.40

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.
№ 52, II floor, room № 201)

The Chairmen of the session:

Vazha Shengelia, Harun Chimke

Roman Lolua (Georgia, Tbilisi)

Movses Khorenatsi and the Genesis of the Caucasian Scripts

Tamar Lomtadze, Ani Kvirikashvili (Georgia, Tbilisi)

On the Lexical Influences of Modern Hebrew Language on
Georgian

Marina Meparishvili (Georgia, Kutaisi)

Some Notes on Georgian and Semitic Consonant Phonemes

Manana Mikadze (Georgia, Kutaisi)

Lexical Units about Colors in Otia Ioseliani's Prose

Vazha Shengelia (Georgia, Tbilisi)

Some Notes on the Phonetic Systems of Kartvelian and Circassian
Languages

Irine Chachanidze (Georgia, Kutaisi)

Kartvelological Centers in Western Europe (According to the Press of the Georgian Emigrants of the First Half of 20th Century)

Harun Chimke (Turkey, Rize)

Semantic Nuances of the Instrumental Case in Modern Literary Georgian and Means to Express Them in Turkish

The Section of Literature

II Session, September 26, 10.00-13.40

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.
№ 52, V floor, Conference hall)

The Chairmen of the session

Khvtiso Zaridze, Mariam Marjanishvili

Tatia Dolidze (Georgia, Tbilisi)

The most ancient roots of poetry

Khvtiso Zaridze (Georgia, Tbilisi)

Georgian Hagiography and “The Knight in the Panther’s Skin”

Khatuna Kalandarishvili (Georgia, Tbilisi)

Religious Thematics in the Works of Georgian Romanticists

Ketevan Mamasakhlisi (Georgia, Tbilisi)

St. Theodor the Studite and the Legacy of the Medieval Scribe

Mariam Marjanishvili (Georgia, Kutaisi)

The emigrant’s portrait in epistles

Khatuna Nishnianidze (Georgia, Tbilisi)

The three narrative lines of "Davitiani" and three time-space models

The Section of History and Political Science

***The section is dedicated to the 400th anniversary of the
martyrdom of St. Ketevan the Martyr***

II session, September 26, 10.00-13.40

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, Conference hall,)

The Chairmen of the session:

Zaza Shashikidze, Sergo Vardosanidze

Besik Gaprindashvili (Georgia, Tbilisi)

In search of the sacred parts of Ketevan Martyr

Sergo Vardosanidze (Georgia, Tbilisi)

The depiction of Queen Ketevan's torture in Georgian historiography

Maia Nachkebia (Georgia, Tbilisi)

At the Origins of the Genre: Abecedarian Poem by Queen Ketevan

Goneli Arakhamia (Georgia, Tbilisi)

Enumeration for Catholicoi of Kartli in medieval Georgian historiography

Mariam Gureshidze (Georgia, Tbilisi)

Arrangement and the embarkation of seaports on the territory of Georgia (XIX century)

Marika Mshvildadze (Georgia, Tbilisi)

Roman state deities on the territory of Georgia For the study of distribution issues

Zaza Shashikadze (Georgia, Batumi)

Short Description of Shavshet-Imerkhevi and Machakheli in 1573/4

Mariam Chkhartishvili (Georgia, Tbilisi)

Towards the identification of the Iranian Shah Mentioned by Leonti Mroveli as the Father of the Georgian King Mirian

The Section of Archeology, Ethnology, and Art History

II session, September 26, 10.00-13.40

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.
№ 52, III floor, room №318,)

The Chairmen of the session:

Makka Albogachieva, Liana Melikishvili

Makka Albogachieva (Russia, St. Petersburg)

On the origin of the Thaba-erdy temple

Lia Akhaladze, Nino Shiolashvili, Tamar Phkhaladze, Tamar Shinjiashvili, Gvantsa Burduli (Georgia, Tbilisi)

From the History of Georgians Cultural Activities in the North Caucasus

Tamara Dragadze (The Great Britain, London)

The story of 37 Annual Georgian Studies Days in Great Britain

Liana Melikishvili (Georgia, Tbilisi)

The significance of situational models in public consciousness

Manfred Nawroth (Germany, Berlin)

A Caucasian belt-clasp with decoration in animal style in Berlin

Boris Kharsiev (Russia, Republic of Ingushetia, Malgobek)

On the issue of language, anthropology and culture of the Ingush

13. 40-15.00. Coffee break

The Section of Linguistics

III session, September 26, 15.00-18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, II floor, room № 201)

The Chairmen of the session:

Karina Vamling, Mamia Paghava

Avtandil Arabuli (Georgia, Tbilisi)

Normative grammar: history and modernity

Karina Vamling (Sweden, Malmö)

Exploring the Linguistic Landscape of Old Batumi: The Case of Zviad Gamsakhurdia Street

Natela Phartenadze (Georgia, Batumi)

Peculiarities of the expression of sentence members in the speech of the Nigali valley

Mamia Paghava (Georgia, Batumi)

One Case of Transformation of Vowel Complexes in Southern Dialects

Mzia Khakhutaishvili, Nana Tsetskhladze (Georgia, Batumi)

Digital Codicology and the Corpus of “Dedabruli” Manuscripts”

Nino Jorbenadze, Lela Chotalishvili, Iamze Gagua (Georgia, Tbilisi), **Nargiz Akhvlediani** (Georgia, Batumi)

Cult of the Great Mother and the Georgian Goddess "Nana" in the Context of Ancient Civilizations

The section of Literature

III session, September 26, 15.00–18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Tbilisi, Rustaveli Ave. № 52, V floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Nestan Sulava, Tina Shioshvili

Nunu Geldiashvili, Manana Garibashvili (Georgia, Telavi)

Twentieth Century Short Fiction Authors' Thematic choice

Eka Vardoshvili (Georgia, Tbilisi)

Georgia and the Caucasus in European Literary Sources

Saba Metreveli (Georgia, Tbilisi)

Tragic Perception of Reality in Goderdzi Chokheli's Work

Nestan Sulava (Georgia, Tbilisi)

About the symbolic meaning of "seven" in ancient Georgian writing

Tina Shioshvili (Georgia, Batumi)

The Metaphorical Field of Riddles among Descendants of Georgian Emigrants

Ketevan Jervalidze, Nino Petriashvili (Georgia, Tbilisi)

"Martyrdom of Abo" by Ioane Sabanisdze and Christianity in the caliphate of Arabia (8th c)

Grigol Jokhadze (Georgia, Tbilisi)

Gelati – Biblical Topos in David the Builder's Historical Narrative

The Section of History and Political Science

III session, September 26, 15.00-18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Issa Almazov, Otar Gogolishvili

Issa Almazov (Republic of Ingushetia. Russia)

Georgian legionaries of the French foreign legion (first half of the Twentieth century)

Davit Akhlouri (Georgia, Gori)

The village of Zakhori in the 60 s of the 19 th century

Otar Gogolishvili (Georgia, Batumi)

Anti-Soviet movement in Adjara region of 1921

Rusudan Daushvili (Georgia, Tbilisi)

Georgians in Paris in 1920-1939

Jemal Karalidze (Georgia, Batumi)

For the history of Muhajirism of Caucasians (on the example of Abkhazia and Adjara)

Michal Šmigel', Marek Syrný (Slovakia, Banská Bystrica)

Slave trade in the eastern Black Sea region (Circassia and western Georgia) in the Ottoman period of the 16th–19th centuries: a historical-demographic research

Niko Javakhishvili (Georgia, Tbilisi)

The known and unknown sheets of Alexander Svanidze's biography

The Section of Archeology, Ethnology, and Art History

III session, September 26, 15.00-18.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.,
№ 52, III floor, room №318)

The Chairmen of the session:

Lyubov Soloviova, Nugzar Mgeladze

Giorgi Loria (Georgia, Tbilisi)

Historical Discourse of School Education in Georgia (1900-1910s)

Nugzar Mgeladze (Georgia, Tbilisi)

Traditional forms of mutual assistance in Tao and Klarjeti

M. E. Sysoeva (Russia, Moscow)

‘Feasting with ‘Sacrifice’ Desecrates a Holy Place’: Current Issues in Honoring the ‘Holy Hand’.

Lyubov Soloviova (Russia. Moscow)

“Without destroying the anciently accepted custom...”: folk custom and Russian law in the regions of Georgia in the 19th century

Natia Jalabadze (Georgia, Tbilisi)

The Issue of *Indigenous Peoples* and Energy Projects in Georgia

The Section of History and Political Science

IV session, September 27, 10.00. -13.30

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Irine Nachkebia, Lela Saralidze

Rusudan Labadze (Georgia, Tbilisi)

Why is Noe Jordania referred to as the first president of the Republic of Georgia?

Ketevan Mania (Georgia, Tbilisi)

Cultural identity in the first years of the Soviet Rule according to the Georgian print media

Irine Nachkebia (Georgia, Tbilisi)

Mission of French Doctor, Louis Dartigues in Tbilisi (8.09.1917-15.05.1918)

Otar Nikoleishvili (Georgia, Tbilisi)

From the history of the activities of Georgian immigrants from Georgia to Israel

Lela Saralidze (Georgia, Tbilisi)

Mikheil Muskhelishvili at the beginnings of European federalism

Nato Songhulashvili (Georgia, Tbilisi)

Vlasa Mgeladze and Georgian Social Democracy

Levan Jikia (Georgia, Tbilisi)

Anti-Soviet National Movement and Rebellion in Abkhazia (1921-1924)

The Section of Archeology, Ethnology, and Art History

IV session, September 27, 10.00-13.30

Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, room №318)

The Chairmen of the session:

Nina Iamanidze, Nino Chixladze

Ketevan Akhobadze (Georgia, Tbilisi)

What is the place of contemporary art in the modern socio-cultural space in Georgia (General aspects)

Nana Burchuladze (Georgia, Tbilisi)

New Data for the Icon of St George and David the Builder From the St Catherine's Monastery at Sinai

Mariam Gvelesiani (Georgia, Tbilisi)

From the Kvatskhelebi Diadem to the Bichvinta Mosaic:
Iconographic Notes on
Sign-Symbols

Manana Odisheli (The Great Britain, Oxford)

Title: Pichvnari Cemetery: Unveiling Insights of Classical Period Colchis through Grave Goods (In memory of Amiran Kakhidze)

Nina Iamanidze (France, Paris)

Beyond the Image: reading and perceiving the inscriptions on Medieval Georgian Altar Screens

Nino Chikhladze (Georgia, Tbilisi)

Artistic and Stylistic peculiarities of Georgian Mural paintings of the Late Middle Ages on the Example of the Wall Paintings of Matani Tskhrakara Monastery

Nino Chichinadze (Georgia, Tbilisi)

Visual Reconstruction of St. Shio Mgvimeli Cult

13. 30-15.00. Coffee break

The Section of History and Political Science

V session, September 27, 15.00 -17.00

(Georgian National Academy of Sciences, Tbilisi, Rustaveli Ave.

№ 52, III floor, Conference hall)

The Chairmen of the session:

Stanislav Tumis, Zurab Abashidze

Zurab Abashidze (Georgia, Tbilisi)

Russian factor for Georgia

Omar Ardashelia (Georgia, Tbilisi)

Political Perceptions in US Foreign Policy and the Threats of
Strengthening Authoritarian Regimes

Maksim Veremeichyk (Belarus, Minsk)

Historical memory of the 1917 revolution in Georgia (1991-2018)

Viachaslau Menkouski (Belarus, Minsk)

Formation of a policy of historical memory of independent Georgia:
regional aspect

Stanislav Tumis (Czechia, Prague)

Ukrainian-Georgian diplomatic relations in 1917–1921

Paata Surguladze (Georgia, Tbilisi)

National Council of Georgia – the first experience of Georgian Democracy and Parliamentarism

Alexander Tsurtsumia (Georgia, Tbilisi)

Georgian scientists about the geopolitical importance of Georgia and the Caucasus

17.30-18.00 Final session. Closing of the Congress. V floor, Conference hall